

[Kirsten Jacobsen]

i hvert fald ikke i Folketinget. Men når der er faldet dom i en sag, kan man glimrende drøfte den dom, der er afsagt. Når man oven i købet kommer ud for, at der bliver afsagt to så vidt forskellige domme i to helt ens sager og den eneste forskel er, at den ene sag er foretaget på Færøerne og den anden i Svendborg på Fyn, må man som dansk medlem af dette parlament undre sig.

Og det var ikke mig, hr. Atli Dam, som fortolkede loven, nej, det skete, da den danske offentlige anklager i sagen udlagde teksten, da hr. Rørdam i fjernsynet fortalte den danske befolkning, at teknisk kunne der ikke være tale om bedrageri, når de bedragne godt vidste, at de blev bedraget, og i øvrigt stiltiende så på. Så det er den offentlige anklagers udlægning og ikke min.

Hr. Atli Dam mener ikke, at der skal foretages en undersøgelse. Så må vi andre jo spørge: Hvorfor vil hr. Atli Dam ikke som en tredjedel af Lagtingets medlemmer have undersøgt, hvad der er foregået, mens hr. Atli Dam havde ansvaret? Er det, fordi hr. Atli Dam godt ved, hvad der vil komme frem? For hvis hr. Atli Dam ikke havde noget at frygte, ville hr. Atli Dam naturligvis som den moralske og ansvarlige person, han er, sige: Naturligvis, lad os få en kommissionsdomstol. Det har masser af danske ministre været udsat for.

(Kort bemærkning).

Atli Dam (S):

Nej, fru Kirsten Jacobsen, netop fordi Atli Dam er en ansvarlig person og ikke hopper på sådan en vogn, der ikke har et sagligt mål, har jeg ryggrad til at sige: Lad os få de undersøgelser, som der er mulighed for i et demokratisk samfund. Og jeg kan gøre det, fordi jeg er 100 pct. overbevist om, at hvis der havde foreligget ting, som Atli Dam kunne hænges op på, var det allerede kommet frem for længst. Der er gjort adskillige forsøg, men i de 23 år, jeg har deltaget i færøsk politik, er det aldrig lykkedes. Der har været adskillige fru Kirsten Jacobsen'er efter mig før.

Breckmann (KF):

Hr. formand. Hvis Danmarks økonomiske billede ikke er malet i lyse farver, som statsministeren sagde i åbningstalen, så er Færøernes

billede nærmest malet i sort. Han forudsagde, at den nødvendige tilpasning af den færøske økonomi ville blive smertefuld, og at man vil tilskynde til gennemførelse af budgetforbedrende foranstaltninger, samt at det skulle drøftes, hvordan genopretningen kan gennemføres. Meget brede vendinger – og jeg har mine forhåbninger, selv om jeg også har bange anelser.

Hvordan er det så gået på Færøerne forud for den nuværende krise? Jo, forløbet ser nogenlunde sådan ud: I perioden 1983-87, altså i 5 år, kom Færøerne for første gang siden krigen op på samme disponible indkomst pr. indbygger som i Danmark, men kun i kraft af meget gode fiskefangster og priser i de 5 år samt et meget højt lånefinansieret investeringsniveau, der var 2-3 gange højere end det danske. Dermed fik færingerne en infrastruktur, der ligner Danmarks, men dog hverken mere eller mindre, siger Peter Andersen-rapporten.

Men siden 1988 er den disponible færøske bruttonationalindkomst faldet helt ned til 70 pct. af Danmarks pr. indbygger. Låntagerne i 1980'erne var færøsk erhvervsliv, landsstyre og kommuner – alle med landsstyrets tilladelse og mange med landsstyrets garanti. Långiverne var danske kreditforeninger og danske pengeinstitutter gennem færøske banker, hvoraf den ene var danskejet.

Danske byggevirksomheder i dusinvis, håndværkere og specialarbejdere i tusindvis arbejdede på Færøerne dengang. De sendte deres fortjenester herved igen, medens Færøerne sad tilbage med lånegælden.

I valgperioden 1985-89 eksploderede gældsætningen, ja, den næsten tredobledes fra ca. 3 mia. kr. til 8 mia. kr. i samlet udenlandsgæld, og det var, da det socialistiske landsstyre sad med det hovedmål at holde Folkeflokken uden for al politisk indflydelse. Det lykkedes også, men med uheldige følger for Færøerne. I denne socialismens landsstyreperiode forøgedes eksportværdien kun med 300 mio. kr. årligt, medens de offentlige udgifter forøgedes med 1.000 mio. kr. Det står fast.

Efter Folkeflokken genindtræden i landsstyret i 1989 er der ikke givet landsstyret landskassegarantier. Handels- og betalingsbalancen er vendt fra under- til overskud. Lagtingets budget er reduceret ca. 800 mio. kr. årligt, hvilket svarer til 80 mia. efter dansk målestok.